

overbebyrdede skyldnere opgiver på egen hånd at forsøge at gøre noget for at få ændret deres forhold. En adgang til gældssanering vil imidlertid ikke kun være til gavn for skyldneren. Også skyldnerens kreditorer vil kunne have interesse i en sådan ordning. Nedsættes skyldnerens gæld til et realistisk beløb, bliver skyldneren jo i stand til og motiveret til at betale den del af gældsbyrden, som ikke slettes.

Spørgsmålet om behovet for og udformningen af særlige regler om gældssanering har været genstand for overvejelse i et af justitsministeriet nedsat sagkyndigt udvalg. I betænkning nr. 957/1982 foreslår udvalget, at der gennemføres særlige regler i konkursloven dels om gældssanering i forbindelse med konkursbehandling, dels om gældssanering uden for konkurs. Om udvalgets principielle overvejelser henvises til betænkningen, side 72-106.

Det er udvalgets opfattelse, at regler om gældssanering ikke alene vil have praktisk betydning for konkursramte skyldnere, og udvalget har fundet, at der udover regler om gældssanering i konkurstillfælde også bør gennemføres særlige regler, hvorefter skyldnere, som ikke ejer aktiver, og hvor konkursbehandling som følge heraf ikke kommer på tale, får mulighed for i skifteretten at opnå en sanering af deres gæld. I det omfang gældssanering ikke knyttes til konkursbehandling, vil det være nødvendigt at etablere en helt ny, selvstændig behandlingsordning for sager om gældssanering i skifteretten (dvs. regler om vejledningsmøde med skyldneren i skifteretten, om tilvejebringelse af oplysninger om skyldnerens økonomiske situation, om afholdelse af kreditormøde i skifteretten efter særlig indkaldelse gennem Statstidende m.v.).

Justitsministeriet kan tiltræde, at der er behov for at gennemføre regler, som giver skyldnere mulighed for i forbindelse med afslutningen af et konkursbo at få saneret den del af gælden, som ikke bliver dækket gennem udlodningen i konkursboet. Som anført i gældssaneringsudvalgets betænkning er der imidlertid også behov for særlige regler, der giver stærkt forgældede personer mulighed for at få saneret deres økonomi i tilfælde, hvor konkurs ikke er aktuel, men hvor de pågældende på anden måde, f.eks. gennem tvangsauktion, har mistet aktiver og samtidig fået en betydelig gældsbyrde. Lovforslaget indeholder derfor i overensstemmelse med en folketingsbeslutning af 2. juni 1983 både regler om gældssanering i konkurs og regler om gældssanering uden for konkurstillfælde.

3.2. Efter forslaget i betænkningen kræves der til opnåelse af gældssanering for det første, at skyldneren godtgør, at han ikke er i stand til og ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser. Dernæst skal skyldnerens forhold og omstændighederne i øvrigt tale for gældssanering.

Afgørelsen af, om den første betingelse er opfyldt, skal træffes på grundlag af oplysninger om skyldnerens aktuelle indtægter, hans aktuelle muligheder for på anden måde at tilvejebringe midler og en prognose angående hans fremtidige indtægtsmuligheder. Efter forslaget er det skyldneren, der skal godtgøre, at kravet vedrørende hans økonomiske forhold er opfyldt. Dette indebærer, at skyldneren får en aktiv oplysningspligt, og udvalget forudsætter, at der i praksis stilles strenge bevismæssige krav.

Hvorvidt skyldnerens forhold og omstændighederne i øvrigt taler for gældssanering, skal afgøres af skifteretten ud fra en samlet afvejning af en række forskellige hensyn. I vurderingen heraf skal der efter betænkningssudkastet navnlig lægges vægt på skyldnerens interesse i gældssanering, gældens alder, omstændighederne ved dens pådragelse, (herunder omstændighederne ved skyldnerens erhvervsudøvelse), skyldnerens forhold i relation til gældens hidtidige afvikling og ved gældssanering i konkurs tillige skyldnerens forhold under konkursagen. Betænkningen indeholder (side 126-131) en udførlig gennemgang af, med hvilken vægt de nævnte hensyn bør indgå i skifterettens vurdering.

Det har været overvejet i udvalget, hvorvidt betingelserne for gældssanering kunne præciseres nærmere i lovreglerne, således at det i mindre omfang blev overladt til skifterettens skøn, om en begæring om gældssanering bør imødekommes. Udvalget anser det imidlertid hverken for muligt eller ønskeligt, at der i lovsform foretages en præcis afgrænsning af de tilfælde, hvor det må anses for ubetænkeligt at foretage en nedskrivning af skyldnerens gældsbyrde. Efter udvalgets opfattelse vil det kun gennem fleksible lovregler være muligt at undgå, at »professionelle skyldnere« udnytter gældssaneringsordningen i strid med dens formål. Spørgsmålet om, hvorvidt skyldnerens forhold i øvrigt taler for gældssanering, bliver endvidere kun aktuelt i tilfælde, hvor det bevismæssigt ligger klart, at skyldneren opfylder de økonomiske krav for gældssanering. Endelig angår afvejningen alene spørgsmålet om formel nedskrivning af gæld, som har vist sig uden reel værdi for fordringshaverne. Udvalget finder det derfor forsvarligt at gennemføre en ordning, hvorefter afgørelser om gældssane-